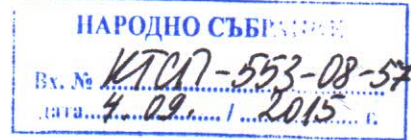

БАЛИЗ

Българска Асоциация за Лица с Интелектуални Затруднения

София 1000, ул. "Лавеле" № 10, ет. 4, тел. (02) 417 44 19; факс: (02) 4160956, e-mail: bapid@bapid.com

Становище

От Българска асоциация за лица с интелектуални затруднения

Относно: Проект за Закон за изменение и допълнение на Закона за социално подпомагане

1. Предлаганите редакции на чл.16 и новата разпоредба на чл.16а,б,в, и г противоречат на стандартите на чл.12 от Конвенцията за правата на хората с увреждания (КПХУ). Тя е ратифицирана от Народното събрание на Република България и съответно според чл. 5, ал. 4 от Конституцията съставлява част от националното законодателство с приоритет над вътрешното право. В посочените чл.16 до чл.16г от предложеният законопроект се регламентират въпроси, свързани с ползването на социални услуги от лица, поставени под запрещение. Съгласно чл.12 от КПХУ държавите, страни по Конвенцията, включително България, имат задължение да премахнат режимите на настойничество и попечителство и да регламентират система за оказване на подкрепа при вземане на решения и лично упражняване на права от хората с увреждания. С тези текстове от законопроекта не се гарантира лично упражняване на права. Не са разписани механизми за зачитане свободния избор и предпочитанията на лицата относно ползването на социални услуги. Допуска се заместване свободния избор на хората, което е в противоречие с Конвенцията. Предложените текстове не дават разрешение на проблемите, поставени от двете решения по дела срещу България, във връзка с настаняване на лица, поставени под запрещение в специализирани институции от техните настойници или попечители, без да е зачетена волята им.

Текстът на чл.16б, регламентиращ съдебната процедура за настаняване в специализирани институции не кореспондира с факта, че лицата, поставени под пълно запрещение, както и тези под ограничено нямат самостоятелна процесуална дееспособност. Отново липсва механизъм за зачитане волята на лицето с увреждане. В предлаганата разпоредба на чл.16б ал.3 никъде не се обследват волята и желанията на лицето. Разписани са текстове, че съдът изисква само доклад, който съдържа и становище относно възможностите за полагане на грижи за лицето в домашна среда, оценка на потребностите, индивидуален план и справка относно съществуващите подходящи услуги в общността, но никъде не се изследват предпочитанията на лицето, което се нуждае от услуга.

Отново не е регламентиран новият подход, овластяващ хората с увреждане и гарантиращ тяхното самостоятелно упражняване на права чрез лични действия.

2. Оценката на потребностите от социални услуги е необходима предпоставка, за да бъдат социалните услуги целенасочени, водещи до социално включване на хората с увреждане. Необходимо е оценката бъде развита в закона като подходи и принципи, а не в подзаконов нормативен акт. В тази връзка, не приемаме текстовете на чл.16а ал.1 и ал.2.

Според нас, предлаганите тестове от чл.16 до чл.16г не отговарят на чл.12 от КПХУ, във връзка с изпълнение на препоръките по делата Станев срещу България и Станков срещу България.

3. В мотивите към Закона се „прецизира възлагането на управлението на социалните услуги, делегирани от държавата дейности, като се регламентира изискване възлагането да става само след като услугата вече е разкрита като такава“ (чл.18,ал.3). Това изискване възлагането на външен доставчик да става, след като услугата вече е разкрита като такава, води до невъзможност общината да избере доставчик, който притежава сграда, оборудвана и отговаряща на условията, тъй като в ППЗСП, чл.36в, ал.3, т.2 е записано, че за разкриването е необходимо да се предоставят документи, удостоверяващи право на собственост или основание за ползване на съответната материална база, както и възможността да бъде експлоатирана съобразно вида на социалната услуга.

Горната разпоредба води до порочната практика за разкриването на услуги, при която НПО, които са инвестирали в ремонт, обзавеждане и оборудване да предоставят собствеността си на общината, за да може услугата да бъде разкрита и да няма никаква гаранция, че след това ще бъдат доставчик на социалната услуга. Във тази връзка предлагаме да се доразвие правната регламентация на социалното договаряне, като се предвидят и възможности за пряко договаряне. Следва да се създаде правна възможност частният партньор да инициира процедура за създаване на публично частно партньорство, в хипотезата, когато има доказан опит в предоставяне на услуги и разполага с изградена социална инфраструктура. Формите на избор на частния партньор, както и другите елементи на социалното публично частно партньорство, следва да бъдат регламентирани в ЗСП.

С предлагания законопроект се запазва конкурса като единствена форма и механизъм за възлагане на социални услуги на частни доставчици.

4. Подкрепяме въвеждането на обмен на информация между ДАЗД и АСП, във връзка с лицензионния и регистрационен режим, което ще

БАЛИЗ

Българска Асоциация за Лица с Интелектуални Затруднения

София 1000, ул. "Лавеле" № 10, ет. 4, тел. (02) 417 44 19; факс: (02) 4160956, e-mail: bapid@bapid.com

облекчи административната тежест, но текстовете регламентиращи срок на регистрацията - 3 години и необходимостта от подновяването ѝ, считаме за излишно. Вписването в регистъра на доставчиците на социални услуги гарантира публичност. Доставчиците представят ежегодни доклади и съответно могат да бъдат санкционирани при всяко нарушение. Имат и законовото задължение да отразяват в регистъра промените на обстоятелствата, когато такива настъпят. В този смисъл е безсмислен срокът на регистрацията. Контролът се осъществява периодично. С ново предложените текстове се създават предпоставки за излишна административна тежест върху доставчиците на всеки три години.

С предлагания законопроект не е решен и въпросът за развиване на междусекторни услуги, механизми за финансиране, както и въпросите, свързани с качеството на услугите и въвеждането на измерими стандарти за качеството.

В заключение, считаме че предложените промени на ЗСП не решават въпроси свързани с цялостна визия за развитие на социалните услуги и част от предлаганите промени са в противоречие с Конвенцията за правата на хората с увреждания. Имайки предвид, че със заповед на министъра на труда и социалната политика е създадена работна група за разработване на Закон за социалните услуги, смятаме че би било много по - разумно да се подготви цялостен съвременен закон, който ще реши комплексно проблемите в сферата на социалните услуги.

Изпълнителен директор
Соня Владимирова